DUNAVARSÁNY
GAZDASÁGFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Integrált projektcsomagok
1. kötet

2017. január

Elfogadva a Képviselő-testület 4/2017. (I. 17.) számú határozatával.

Megbízó:

Dunavarsány Város Önkormányzata
Cím: 2336 Dunavarsány, Kossuth Lajos utca 18.
Tel: +36 24 524 040
E-mail: polgarmester@dunavarsany.hu
Honlap: www.dunavarsany.hu

Gergőné Varga Tünde	polgármester
Tyukodi-Bihari Zsuzsanna	aljegyző, kapcsolattartó

Vezető tervező:

HÉTFA Elemző Központ Kft.
Cím: 1051 Budapest, Október 6. utca 19., IV. emelet 2.
Tel: +36 1 951 4780
Fax: +36 1 700 2257
E-mail: info@hetfa.hu
Honlap: www.hetfa.hu

Balás Gábor	projektvezető
Baranyai Zsolt	vezető tanácsadó

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS 4
VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ 4
1. Helyzetfelmérés 5
1.1. Infrastrukturális és környezeti adottságok 5
1.2. Térségi kontextus 6
1.3. Gazdaságfejlesztési szervezeti adottságok 6
1.4. A helyi gazdaság struktúrája 7
1.5. Térségi kapcsolatok 8
1.6. Összefoglaló SWOT-értékelés Dunavarsány gazdasági életéről 10
2. Helyi gazdaságfejlesztési stratégiák Magyarországon 12
3. Gazdaságfejlesztési Javaslatok 14
3.1. Problémacsokrok 14
3.2. Célok 14
3.3. Projektjavaslatok 15
4. Nyilvánosság és kommunikáció 20
5. Kockázatelemzés 20

BEVEZETÉS

Dunavarsány kedvező gazdasági helyzete kétféleképpen is értelmezhető. Egyfelől kívánatos állapot, amely mozgásteret biztosít az önkormányzat számára, és amely nem igényel különösebb figyelmet. Másfelől azonban akár átmeneti állapot is lehet, amit a kiegyensúlyozatlan, külső tényezőkön múló források dominanciája nagyon is törékennyé tehet. Jelen stratégia az utóbbi értelmezés szerint készült: elsődleges szerepe, hogy segítséget nyújtson a város hosszú távú költségvetési biztonságának megteremtéséhez, gazdasága több lábra állításához. Ehhez célokat nevesít és projektjavaslatokat tesz; utóbbiakban szervesen támaszkodva az integrált településfejlesztési stratégia kapcsolódó fejezeteihez.

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Dunavarsány fő erőssége a kedvező közlekedési pozíció, illetve Budapest közelsége. Gazdaságában a jelen lévő jelentős gépipari beszállítók kiemelt súlyt képviselnek, ami jelentős bevételeket, de magas kiszolgáltatottságot is jelent. Egyszerre van jelen a városban munkahely- és munkaerőhiány, amit kiterjedt keresztingázás egyenlít ki: naponta 2000 fő megy Dunavarsányról máshová dolgozni, és helyettük közel ugyanennyi ember jön ide máshonnan.

Kiaknázatalan erőforrást jelent a város vásárlóereje – az ingázás miatt a kereskedelem és a szolgáltatások jelenléte gyengébb, mint amit a lakosság gazdasági ereje és lélekszáma indokolna. A város és a térség turisztikai potenciálja is intenzívebb hasznosítást tenne lehetővé a jelenleginél.

A gazdaságfejlesztési stratégia három fő célt tűz ki Dunavarsány számára:

- *A gazdaság sérülékenységének csökkentése, szerkezetének diverzifikálása*
- *Helyi kereslet erősítése*
- *Helyi együttműködések katalizálása*

Az e célokra épülő projektjavaslatok a következő központi elemek köré szerveződnek:

- A dunavarsányiak vásárlóerejének helyben tartása
- A Dunavarsányon áthaladók vagy ide érkezők vásárlóerejének jobb kihasználása
- Hiányszolgáltatások célzott letelepítése
- Turisztikai fejlesztések katalizálása
- Proaktív vállalkozástámogatás
- Gazdasági szereplők közti kapcsolatok fejlesztése

1. HELYZETFELMÉRÉS

1.1. Infrastrukturális és környezeti adottságok

Dunavarsány Pest megyében, Budapest déli agglomerációjában, a Szigetszentmiklósi járásban fekvő kisváros. Budapest közelsége a város társadalmi és gazdasági életét alapvetően meghatározza. Dunavarsánytól a főváros központja 26 km-re található, mely könnyen megközelíthető autóval az 51-es számú főúton illetve az M0-s autóúton, vonattal a Kunszentmiklós-Tass-Kelebia vasútvonalon, illetve Volán buszokkal. A Budapest felé irányuló közösségi közlekedés megfelelően kiépített, vasúton elővárosi forgalomban tanítási napokon 20 pár vonat közlekedik, míg autóbuszok 20 percenként indulnak Budapest felé, mely a munkaerő-áramlás szempontjából kedvező. A tököli repülőtér és a ferihegyi Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér közelsége, illetve a Budapest–Belgrád vasútvonal folyamatban lévő nagysebességű fejlesztése Dunavarsányt még kedvezőbb beruházási célponttá teszi.

Dunavarsány területe 22,52 km^2, ennek 25,68%-a belterület, 7,44%-a zártkert és 73,58%-a külterület. Jelenleg az összterület 41,94%-a mezőgazdasági terület (gyep, szántó, gyümölcsös, kert, szőlő), 11,6%-a erdő, és 46,4%-a kivett terület. A térségre mérsékelten meleg, száraz éghajlat jellemző, mely a mezőgazdasági termelés korlátjául szolgál: a terület csak szárazságtűrő kultúrák termelésére alkalmas.

A térség további geológiai adottsága, hogy felszíne alatt jól hasznosítható kavicsréteg található, melyet bányatavak segítségével termelnek ki. A jelenlegi bányatavak Dunavarsány, Majosháza, Délegyháza, Kiskunlacháza és Bugyi települések területén fekszenek. Dunavarsányban jelenleg egy aktív bánya található, az önkormányzat nem tervezi újabb bányák megnyitását.

Bár Dunavarsányban – a térség többi településéhez hasonlóan – a kultúrtörténeti és természeti értékek jellemzően helyi jelentőségűek, ugyanakkor turisztikai szempontból jó lehetőségekkel rendelkezik. Budapest közelsége, a jó közúti és közösségi közlekedés lehetővé teszi a karakteres látványt nyújtó (rekultivált) bányatavak és a többszörösen védett Duna-part turisztikai hasznosítását. A bányák egy részének rekultivációja, illetve rekreációs célú hasznosítása már megtörtént (Rukkel-tó, Moby Dick-tó), ugyanakkor ennek további ösztönzése, rekreációs- és sporttevékenységekre alkalmassá alakítása kívánatos. A Duna-part mint védett terület szintén számos lehetőséget rejt a turisztikai hasznosításra. A területen támogatandó az ökoturizmus (tanösvények), a sporttevékenységek (dunai vízisportok), rekreációs sétányok kialakítása.

A település közműellátása folyamatos fejlődés eredménye, ma már a jól közművesített települések közé tartozik. A település közigazgatási területének közepén dél-nyugat észak-kelet irányban 132 kV-os nagyfeszültségű főelosztó vezeték halad át, amelyről a Dunavarsány Ipari Parkban üzemelő alállomás betáplálása is történik, mely további előnyt jelent az itt megtelepülő vállalkozásoknak. Ugyanakkor az Ipari Park közmű kiszolgálása független a város közműhálózatától, egyedül a szennyvízcsatorna hálózata kapcsolódik a rendszerhez, a szennyvizeit a dunavarsányi tisztító telep fogadja és kezeli. Az Ipari Park elvezetendő szennyvízmennyiségét kivéve egyéb közmű igényével nem számol a város, mert azokat az Ipari Park a városi hálózat igénybevétele nélkül állítja elő, illetve szerzi be.

A település kereskedelmi szolgáltató gazdasági területei az alábbiak: az 51-es és 510-es főutakhoz kapcsolódó gazdasági területek az Ipari Parkon kívül, Nagyvarsány 51-es főúthoz kapcsolódó területei, Nagyvarsány és Kisvarsányhoz kapcsolódó gazdasági területek (mézüzem és környéke, telephelyek, volt majorok stb.). A település ipari gazdasági területei az alábbiak: az Ipari Park területe, a Naprózsa-lakóparktól északnyugatra, illetve délnyugatra az 51-es főút keleti oldalán fekvő területek és a nagyvarsányi temetőtől északkeletre elhelyezkedő ipartelep. További ipari-gazdasági beruházásokra ezeken a területeken van lehetőség.

A településen belül a tervezésnél fölhasznált földhivatali állomány szerint a telkek 76,9% beépítetlen. A 35%-nál magasabb beépítettség a településen elhanyagolható mértékű, egy említésre méltó közülük az Ipari Park területén (IBIDEN 40,35%). Gazdasági terjeszkedésre, új beruházásokra kiterjedten van lehetőség.

Forráslehívási lehetőségek

Dunavarsány az európai uniós fejlesztési forrásokhoz való hozzáférés szempontjából hátrányos helyen, a fejlettebb régiónak minősülő (az egy főre eső GDP uniós átlagának 90%-a felett teljesítő) Közép-Magyarország régióban található. Versenyhátrányt jelent a város számára, hogy a régióra vonatkozó regionális támogatási térkép nem sorolja Dunavarsányt kedvezményezett kategóriába, így a beruházni kívánó vállalatok számára nem nyújtható állami beruházási támogatás – szemben a Szigetszentmiklósi járás több településével.

1.2. Térségi kontextus

Dunavarsány a Szigetszentmiklósi járáson belül elsősorban Délegyházával és Majosházával áll szoros kapcsolatban, mely településekhez számos intézményfenntartási együttműködés is fűzi – így a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat, az orvosi ügyelet, vagy a víziközmű-társulás. Majosházával ezen felül Dunavarsány közös önkormányzati hivatalt is fenntart. Bár bizonyos szolgáltatásokat Dunavarsány szolgáltat e települések felé, központszerepe korlátos: a két említett község munkavállalóinak csekély hányada dolgozik Dunavarsányban; inkább Szigetszentmiklós és Budapest jelent jellemző munkavállalási helyszínt.

A járásra általában is érvényes, hogy a településközi kapcsolatoknál erősebbek az adott település és Budapest közti kötelékek. Ez alól elsősorban a járásközpont, Szigetszentmiklós jelent kivételt, amely jelentős ipari parkjaival és gazdasági súlyával Dunavarsányban is fontos szerepet tölt be – ott működik több járási intézmény, így rendőrkapitányság, kormányhivatal, rendelőintézet és középiskolák is.

A járás többi Csepel-szigeti településének nincs jelentős befolyása Dunavarsány gazdasági életére. A Budapest felé eső Taksony és elsősorban Dunaharaszti azonban mind munkavállalási, mind tanulási szempontból célterületnek tekinthető. Minthogy Dunavarsány lakosságának jelentős hányada ingázik Budapestre, számukra gyakran a dunaharaszti üzletek, szolgáltatók, hivatalok jelentik a legalkalmasabb ügyintézési helyszínt.

1.3. Gazdaságfejlesztési szervezeti adottságok

Dunavarsány önkormányzata nem végez strukturált gazdaságfejlesztési tevékenységet, a település méretéből és adottságaiból fakadóan elsősorban konkrét fejlesztői igények, felmerülő problémák kapcsán végez mediációs és gazdaságélénkítő hatású szabályozási tevékenységet. A gazdaságfejlesztéssel kapcsolatos kérdésekért Dunavarsányban a polgármester, a képviselőtestületi bizottságok közül a Pénzügyi, Jogi és Ügyrendi Bizottság (3 fő), kisebb mértékben a Fejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság (3 fő) felelős. A képviselőtestület felhatalmazása alapján a gazdaságfejlesztés operatív feladatait az Önkormányzati Hivatal megfelelő osztályai látják el.

A polgármester a gazdaságfejlesztés kulcsszereplője lehet, mivel az Önkormányzat SZMSZ-e szerint együttműködik a különböző társadalmi, egyházi szervezetekkel, a lakosság önszerveződő közösségeivel, valamint a városban működő vállalatokkal, vállalkozásokkal, intézményekkel, tájékoztatja őket az önkormányzat fejlesztési elképzeléseiről, illetve együttműködési megállapodásokat kezdeményezhet velük. A konkrét gazdaságfejlesztési elképzelésekről a képviselőtestület dönt.

A képviselő-testületi bizottságok közül a Pénzügyi, Jogi és Ügyrendi Bizottság feladatkörébe tartoznak a gazdasági programot, a költségvetést érintő feladatok, a városgazdálkodás és a vagyongazdálkodás feladatai, emellett a bizottság összehangolja a fejlesztési terveket, gazdasági célkitűzéseket és a rendelkezésre álló pénzügyi forrásokat, közreműködik az önkormányzat ciklusprogramjának kidolgozásában, figyelemmel kíséri annak megvalósulását. A Fejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság környezetvédelmi szempontból véleményezi a városi beruházásokat, szerkezeti és szabályozási terveket, illetve előzetes véleményezési jogot

gyakorol a település közigazgatási határán belül tervezett rövid, közép és hosszú távú, átfogó fejlesztési célok meghatározásánál, melyek területfelhasználást igényelnek és környezetvédelmi vonatkozásuk nyilvánvaló.

Az önkormányzat főként a képviselő-testület által megszavazott gazdaságfejlesztés operatív feladatokat látja el, külön e célra létrehozott osztálya, szervezeti egysége nincsen.

1.4. A helyi gazdaság struktúrája

Dunavarsányban 2014-ben 1028 bejegyzett vállalkozás volt, ebből 462 önálló vállalkozás, 409 korlátolt felelősségű társaság, 151 betéti társaság, 2 részvénytársaság és 1 szövetkezet. A működő vállalkozásokat tekintve Dunavarsányban 2013-ban 423 vállalkozás működött. A vállalkozások tevékenységi területét tekintve a számbelileg leghangsúlyosabb ágazatok a kereskedelem, gépjárműjavítás (119 vállalkozás), az építőipar (57 vállalkozás), a szakmai, tudományos, művészi tevékenység (49 vállalkozás), a szállítás, raktározás (25 vállalkozás), a feldolgozóipar (23 vállalkozás), és az adminisztratív és szolgáltatás támogató tevékenységek (23 vállalkozás). Gazdasági szempontból jelentős, hogy Dunavarsányban működik 6 db mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, halászati vállalkozás, 3 db vízellátási vállalkozás és 2 bányászattal, kőfejtéssel foglalkozó vállalkozás.

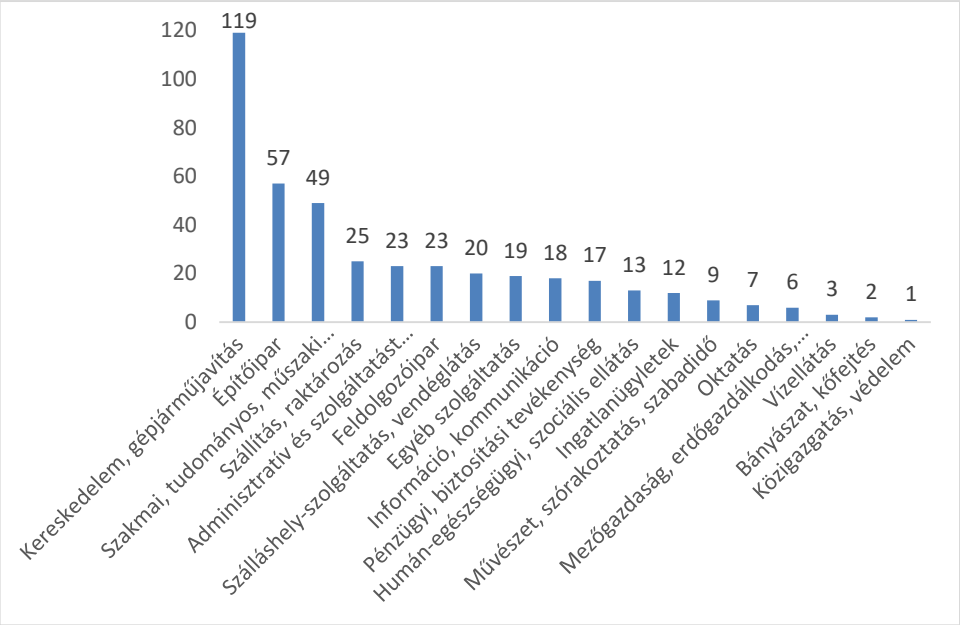

1. ábra: Működő vállalkozások nemzetgazdasági áganként (2013)
(Forrás: KSH Statinfo)

Az összes vállalkozás számának tekintetében Dunavarsányban a vizsgált időszakban folyamatos növekedés figyelhető meg. Megyei szinten a folyamatos növekedés szintén megfigyelhető, de kisebb mértékben. Így a település és a megye viszonylatában a vizsgálatok alapján gazdasági fejlődés szempontjából kijelenthető, hogy Dunavarsány kedvezőbb helyzetben van, mint a megyei átlag.

A helyi gazdaság súlyát és az iparűzési adóbevételek jelentős részét az ipari park adja, itt elsősorban logisztikai, elektronikai, élelmiszeripari és gépipari nagy helyigényű cégek vannak jelen, ezek közül a legjelentősebbek az IBIDEN Hungary Kft. és a Fémalk Zrt. E két vállalkozáson felül a város jelentősebb cégei közé tartozik a mézforgalmazó Aranynektár Kft., a benzinkutat üzemeltető Energy-Zol Kft., az építőipari segédanyagokat gyártó Peakston Kft., az ipari parkot üzemeltető Resonator Kft., illetve a városi tulajdonú Dunavarsányi Városgazdálkodási Kft. A két legnagyobb vállalat, az IBIDEN Hungary Kft. és a Fémalk Zrt. biztosítja Dunavarsány iparűzésiadó-bevételeinek jelentős részét, emiatt azonban gazdálkodása bizonyos

mértékig ki is van szolgáltatva e bevételi forrásnak. 2013-ban az önkormányzat iparűzésiadó-bevétele 695 millió 657 ezer forint volt, mely a város összes bevételének 43,35%-a.

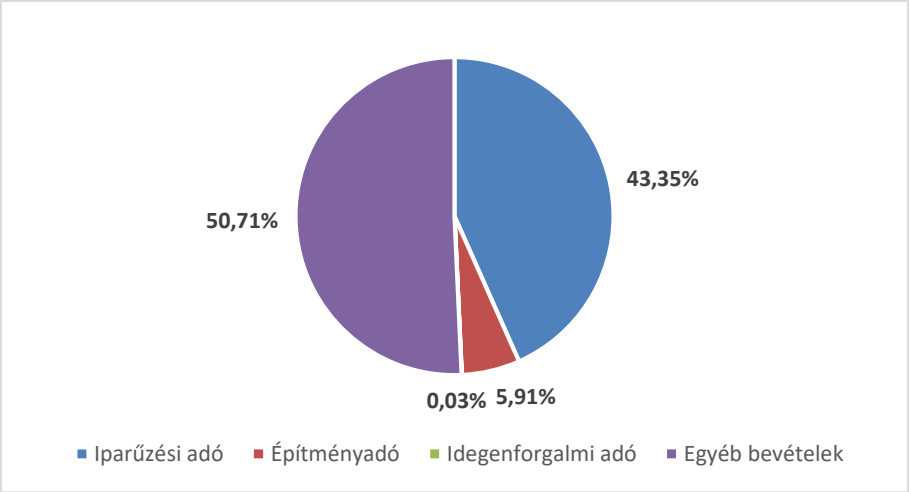

2. ábra: Dunavarsány Város Önkormányzatának bevételei (2013)
(Forrás: 2013. évi zárszámadási rendelet melléklete)

1.5. Térségi kapcsolatok

Dunavarsány lakossága a 2011-es népszámlálás adatai alapján 7363 fő volt, ebből 5256 fő munkaképes korú. A munkaképes korúak közül 3138 fő foglalkoztatott (59,7%), 386 fő munkanélküli (7,34%), 1921 fő inaktív kereső (36,34%), 1929 fő eltartott (36,7%). A relatív kiegyensúlyozott foglalkoztatási struktúrához nem társulnak területi különbségek, a városra egyébként sem jellemző szegregáció vagy a társadalmi problémák más jellegű sűrűsödése.

Dunavarsány munkaképes lakosságára jellemző, hogy többségében középfokú végzettséggel rendelkeznek. A foglalkozási csoportokat tekintve 3138 fő foglalkoztatottból 910 fő ipari, építőipari foglalkozású (29%), 826 fő egyéb szellemi foglalkozású (26,3%), 585 fő kereskedelmi és szolgáltatási foglalkozású (18,6%), 496 fő vezető értelmiségi foglalkozású (15,8%), 289 fő egyéb foglalkozású (9,2%) és 32 fő mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozású (1%).

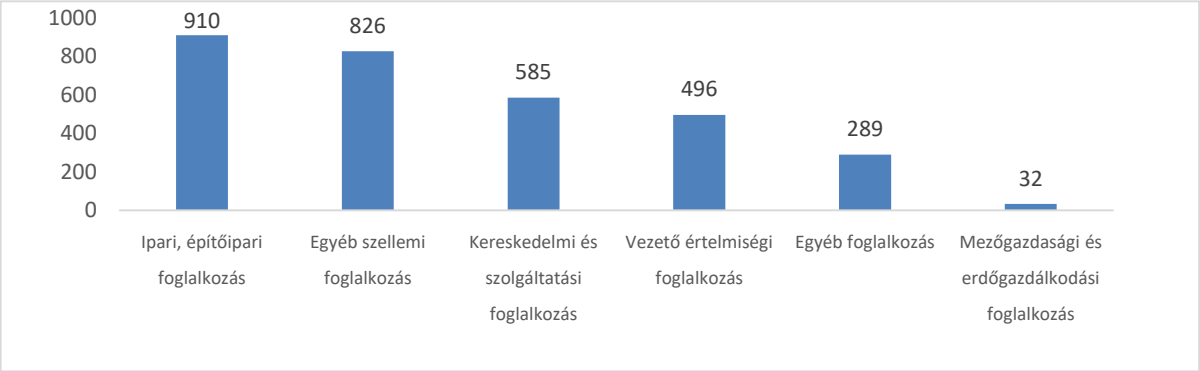

3. ábra: Dunavarsány foglalkoztatott lakosságának foglalkoztatási csoportok szerinti megoszlása
(Forrás: KSH Statinfo)

Dunavarsányra – a térség településeihez hasonlóan – jellemző az ingázók magas száma. A munkaképes korú helyi népességen belül a foglalkoztatottak száma 3138 fő, közülük 910 helyben dolgozik (29%), 2212 fő más településre jár dolgozni (71%).

2953 fő áll foglalkoztatásban dunavarsányi munkahelyen – közülük a fenn már említett 910 fő helybeli lakos (30,8%), míg 2043 fő (69,1%) naponta ingázik Dunavarsányba. Ugyanakkor – mivel nem minden munkáltatónál megoldható, hogy a munkarendet a közösségi közlekedés által lefedett időszakhoz igazítsa –

a válaszadó munkáltatók 50%-a alkalmaz szerződéses járatot a munkavállalók utaztatásához. A többi esetben a munkavállalók autóbusszal, vonattal, kerékpárral vagy egyéni gépjárművet használva jutnak el a munkahelyükre.

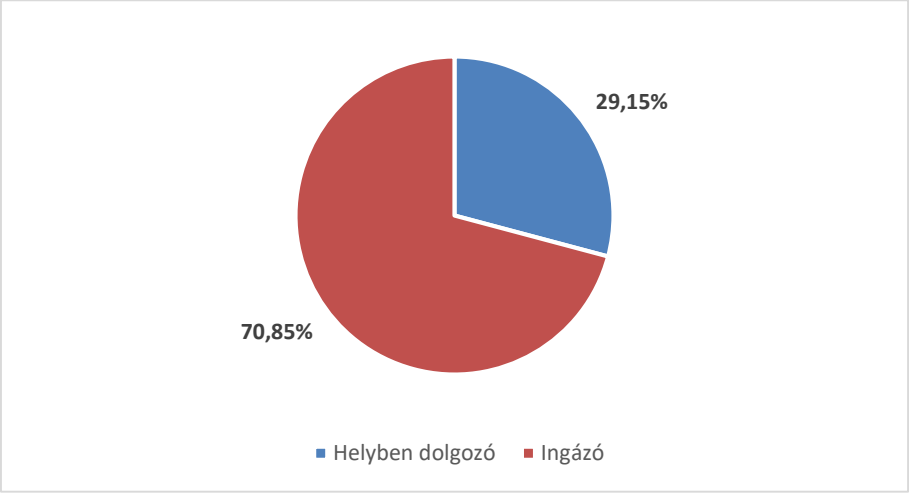

4. ábra: Ingázás a dunavarsányi lakosok körében
(Forrás: KSH Stadat)

Dunavarsányban a legnagyobb foglalkoztató az IBIDEN Hungary Kft., mely 2016-ban 2604 főt foglalkoztat, többségében nem helybeli lakost. A 2604 főből mindössze 45 fő dunavarsányi. A többi munkaerő a környező településekről (35 fő délegyházi vagy majosházi), Budapestről (138 fő), illetve Pest megye más településeiről (848 fő) ingázik. A felsőfokú szakképzettséget igénylő munkakörökre többnyire a fővárosból érkezik a munkaerő, a szak- és betanított munkafolyamatokra a térség többi településéről (elsősorban megyén kívülről) toboroznak munkavállalókat.

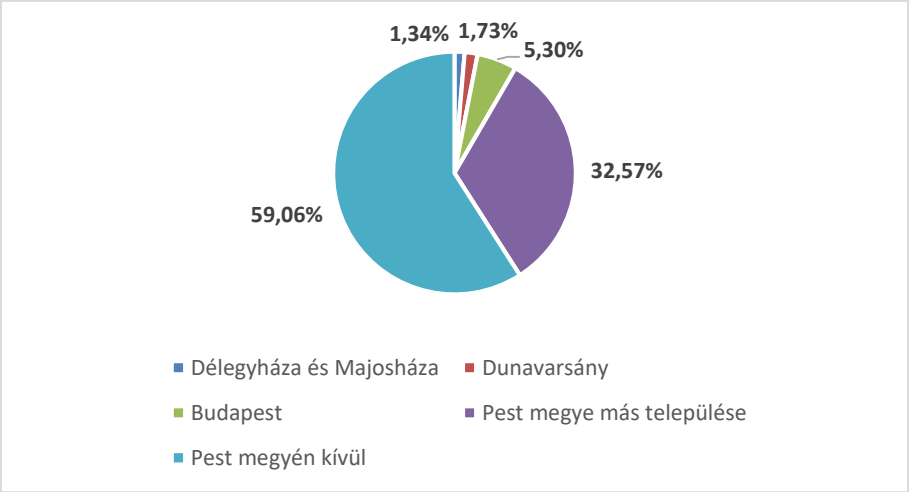

5. ábra: Az IBIDEN Hungary Kft. által foglalkoztatott munkavállalók lakhelye
(Forrás: vállalati statisztikák)

1.6. Összefoglaló SWOT-értékelés Dunavarsány gazdasági életéről

Erősségek:

Jó elhelyezkedés: a város minden szállítási mód számára kedvező pozícióban van; Budapestről egyszerűen és gyorsan elérhető; gyakorlatilag a magyar autópálya-hálózat gyújtópontjában fekszik.

Erős gazdasági alapok: a Dunavarsányi Ipari Parkban működő feldolgozóüzemek nagy gazdasági súlyt képviselnek, az ipari park kielégítő szabad kapacitásokkal is bír.

Forrásbőség: Dunavarsány jelentős többletbevételekre tehet szert a területén működő vállalkozások iparűzési adója révén, tekintélyesen meghaladva a magyarországi települési átlagot.

Kiegyensúlyozott társadalom: Dunavarsányban nincs jelen szegregáció, a társadalmi problémák súlya – országos összehasonlításban – marginális, ekképp az önkormányzat számára sem jelent súlyos anyagi terhet a leszakadók, illetve leszakadással fenyegetettek támogatása.

Természeti értékek jelenléte: a bányatavak és a Kis-Duna-ág révén nagy mennyiségben áll rendelkezésre a városban rekreációs hasznosításra alkalmas (illetve már arra használt) vízfelület.

Gyengeségek:

Intézményfenntartói szerep csökkenése: mint az országban mindenhol, úgy Dunavarsányban is igaz, hogy az állami szerepvállalás növekedésével visszaesett az önkormányzat súlya (így mozgástere) a városi intézmények fenntartását és működését illetően.

Gazdaságszervezői, -fejlesztői rutin hiánya: a város önkormányzata korábban nem végzett olyan jellegű proaktív gazdaságfejlesztési tevékenységet, aminek nyomán rutin és szakértő kapacitás állna rendelkezésre jövőbeli potenciális gazdaságfejlesztői feladatok ellátására.

Térségi kooperáció esetlegessége: nincs olyan együttműködési közeg, felület, amelyen a város vezetése szervezett keretek között egyeztetne és tartana kapcsolatot a környező településekkel. Ennek nyomán az együttműködések esetlegesek, elsősorban a közös feladatellátásokhoz kapcsolódó találkozások árnyékában nyílik rájuk lehetőség.

Uniós források hiánya: mivel Pest megye az ország legfejlettebb régiójának, a Közép-Magyarország régiónak része, Dunavarsány nem részesül számos olyan kohéziós forrásból, amelyben más régiók települései igen.

Lehetőségek:

Elérhető gazdaságfejlesztési területek: Budapest déli agglomerációjában sokfelé jelent akadályt a rendelkezésre álló szabad terület hiánya. Dunavarsányban jelentős fejlesztési területek érhetőek el, mint ahogy a működő ipari park is rendelkezik még szabad kapacitásokkal.

Kiaknázatlan vásárlóerő: az ingázó dunavarsányiak magas száma alapján úgy tűnhetne, hogy a város alvótelepülés, ahol így nem érdemes szolgáltatásokat biztosítani, üzleteket nyitni. Azonban szinte ugyanannyi munkavállaló jár Dunavarsányba dolgozni más településekről, mint ahányan elhagyják e célból a várost, így a városban megforduló valós vásárlóerő jóval nagyobb a sejthetőnél.

Lehetőségek összhangja kormányzati célokkal: Dunavarsány erősségei közül számos tétel egybevág aktuális kormányzati fejlesztési szándékokkal, irányokkal. Az ipari park gépipari kapacitásai például az Irinyi Terv újraiparosítási elképzelései; az Olimpiai Központ jelenléte a 2024-es olimpiai pályázat szempontjából bír relevanciával.

Veszélyek:

Az adórendszer jelentős átalakulása: az elmúlt évtizedek során számos alkalommal, jelentős mértékben módosultak az adóbevételek kezelésével kapcsolatos szabályok. Ebből következően nem tekinthetők teljesen stabil gazdasági alapnak Dunavarsány jelenlegi, relatív magas iparűzésiadó-bevételei sem. A városnak fel kell

készülnie arra, hogy akár az iparűzési adó beszedésének módja, akár mértéke, akár esetleges újraosztása esetén jelentősen megváltozhat az önkormányzat gazdasági mozgástere.

Budapest szívóhatása: minden tervezett fejlesztés, cél kapcsán releváns megállapítás, hogy Budapest közelsége nagy bizonytalansági tényező. A fővárosban – méretéből és politikai, társadalmi, gazdasági jelentőségéből fakadóan – sokkal váratlanabbul következhetnek be olyan munkaerőpiaci, közlekedési stb. változások, amelyek alapjaiban befolyásolják egy helyi fejlesztés hatását, mint ahogyan járáson belül bekövetkezhetnének.

A Budapest–Belgrád vasútvonal nem körültekintő fejlesztése: a Dunavarsányon áthaladó vasútvonal kétvágányúsítása, nagy sebességű vonallá való fejlesztése kapcsán nem ismert, hogyan változna a városon belüli közlekedési infrastruktúra. Amennyiben megmarad (vagy csökken) a vasúti átkelési lehetőségek száma, egyúttal a növekvő forgalom gyakrabban zárná le azokat, annak súlyos városfejlesztési következményei lehetnek – elsősorban a vasút keleti oldalán rekedő kisvarsány-központi városrészt illetően. Ha fokozódik a vasútvonal elválasztó hatása, az a város gazdasági potenciálja számára alapvető akadály jelenthet.

2. HELYI GAZDASÁGFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁK MAGYARORSZÁGON

A gazdaságfejlesztési stratégiák átfogóan törekednek az **információs költségek** enyhítésére. Sokszor nem az információk megszerzésének a lehetősége a probléma, hanem az ezekhez való hozzáférés. Ez az információhiány fennáll a vállalkozók és a pályázati rendszerek között, a munkáltatók és a munkavállalók között, illetve a vállalkozók között is. Erre megoldásként információs honlapokat, egyeztető fórumokat és pályázati tanácsadási rendszert kínálnak az önkormányzatok.

A munkaerőpiacon jelenleg kettős problémával néznek szembe az önkormányzatok és a helyi foglalkoztatók. Egyrészt sok területen nagymértékű **munkaerőhiány** van, főleg szakképzett emberekből. Másrészt az **alacsonyan iskolázottak elhelyezkedése** jelent kihívást. Mindkét vázolt nehézségre hosszabb távon megoldást jelentenek a továbbképzések, valamint a szakképzések összeegyeztetése a helyi munkáltatók igényeivel. Az alacsony képzettségűek foglalkoztatására rövid távon, önkormányzati szinten főleg a **közfoglalkoztatás** jelenthet megoldást, ennek a lehetőséget legtöbb önkormányzat teljes mértékben ki is használja. A munkaerőpiaci problémák kezelése kulcskérdés az egyes települések számára, hiszen nagyban befolyásolja a lakosságmegtartó képességüket, a gazdasági élet aktivitására is jelentős befolyása van, így közvetve és közvetlenül is hat a város költségvetési pozíciójára, befolyásolja mozgásterét.

A **turizmusfejlesztés** is fontos pontja a települések stratégiáinak (az ilyen szempontból releváns településeken). A turisztikára épülő sikeres gazdaságfejlesztési stratégiák vagy egy egész évben nagy vonzerővel bíró attrakció köré épülnek (pl. Hévíz), vagy tekintetbe veszik a látogatók széles turisztikai kínálat iránti igényeit és egy szélesebb térségi együttműködés részeseként a turizmus egyes szereplői közötti kommunikációt és együttműködést próbálják kialakítani – például turisztikai desztinációmenedzsment segítségével. A turisztikára építő fejlesztések a helyi kultúra ápolására a helyi identitás megerősítésére is pozitív hatással lehetnek.

A Dunavarsányhoz hasonló elhelyezkedésű területeken, ahonnan könnyen elérhetőek nagy munkaerőpiacok és fogyasztói piacok, az **ipari park(ok)** fejlesztése és bővítése is releváns cél lehet, ami szintén eszköz lehet a munkahelyteremtésben, illetve a helyben beszedett iparűzési adó jelentősen megnövelheti az önkormányzatok gazdálkodási lehetőségeit is. Az egyes ipari parkok közműfejlesztése, infrastruktúrafejlesztése, illetve a környező közutak megújítása vonzóbbá teheti azokat az újonnan letelepülő cégek számára. Tekintettel arra, hogy az ilyen adottságú területeken gyakori a versenyhelyzet a többi településsel, általában csak az tud ipari parkra épített gazdaságfejlesztést sikeresen megvalósítani, aki figyelembe veszi a cégek klaszteresedési céljait és specializálni tudja ipari parkját néhány ágazatra, illetve a környéken már meglévő gazdasági ágazatokra. Számít továbbá, ha megfelelő szolgáltatásokat tud biztosítani a betelepülő cégeknek az engedélyezési, együttműködési folyamatokban.

A legtöbb város gazdaságának gerincét a helyi kisvállalkozások adják, akik ha folyamatos és stabil bővülést tudnak felmutatni, lényegesen nagyobb munkahelyteremtő és hozzáadottérték-növelő potenciállal bírnak, mint egy-két nagyobb cég befektetőként való megszerzése. Minden esetben célja és eszköze is a gazdaságfejlesztésnek a **helyi vállalkozások támogatása**. Erre több eszköze van az önkormányzatoknak. Az önkormányzat alaptevékenységéből adódóan, mint hatósági szereplő, nagy segítséget jelenthet a gazdaság számára, amennyiben sikerül egyablakos, a vállalkozói nyelvet és ügymenetet is kiszolgálni képes hatósági tevékenységbe szervezni saját működését. Továbbá tapasztalt hatósági partnerként segítheti a vállalkozásokat a társhatósági engedélyezési utak lerövidítésében. Támogathatja őket a már említett információszolgáltatással (pályázati tanácsadással, képzésekkel), illetve pénzügyi közvetítőkkel együttműködésben biztosíthat számukra kedvező visszatérítendő forrásokat, amiknek célja, hogy élénkítse a befektetési és beruházási kedvet. Az önkormányzat bekapcsolódhat olyan vállalkozói együttműködésekbe, ahol az önkormányzat stabil partnerként segítheti az együttműködéshez szükséges bizalom létrejöttét. Mint egy-egy város jelentős kereslettel bíró intézményi szereplője, stabil megrendelőként támogathatja a helyi vállalkozásokat – de úgy is, mint aki a vállalkozások fejlesztéseinek biztosít nagyobb nyilvánosságot egy-egy

prototípus saját használatban történő bemutatásával, részbeni finanszírozójaként. Az üzleti és vállalati kultúra támogatása és megteremtése is fontos eszköz, mivel az aktív párbeszéd az üzleti élet szereplői között termékeny együttműködésekhez vezethet. A helyi kkv-k támogatásában lényeges pont a biztos környezet megteremtése, kiszámítható adózási feltételekkel (és azok jó kommunikációjával), inkubációs szolgáltatásokkal. Az innováció és a kutatás-fejlesztési tevékenységek támogatása hozzásegítheti a vállalkozásokat, hogy hazai és külső piacokon is versenyképesek lehessenek.

A gazdaságfejlesztési stratégiák közös vonása, hogy általában az **önkormányzatok mint hatékony szabályozók és szolgáltatók, illetve mint közvetítők és támogatók** jelennek meg a piac és a szükségletek, a piac és a munkavállalók között, nem pedig aktorként. Főként összehangoló szerepet szánnak önmaguknak. Ez a biztos környezet, a rugalmas ügyintézés és a tanácsadás képében jelenik meg.

Az eddig említett összes eszközt összekapcsolva jelentős szerepet tulajdonítottak a stratégiai tervezésben a **marketing és PR** eszközének. A jó minőségű és informatív honlapok, az egységes arculat, a helyi termékek reklámozása, az internet adta lehetőségek kihasználása elkerülhetetlen a pezsgő gazdasági élet elősegítésében, hiszen nem elég, ha valami értéket teremt, hasznos és jó az adott településen, kell hozzá, hogy eljusson a híre az emberekhez és gazdasági szereplőkhöz, így segítve a potenciális lehetőségek kiaknázását.

3. GAZDASÁGFEJLESZTÉSI JAVASLATOK

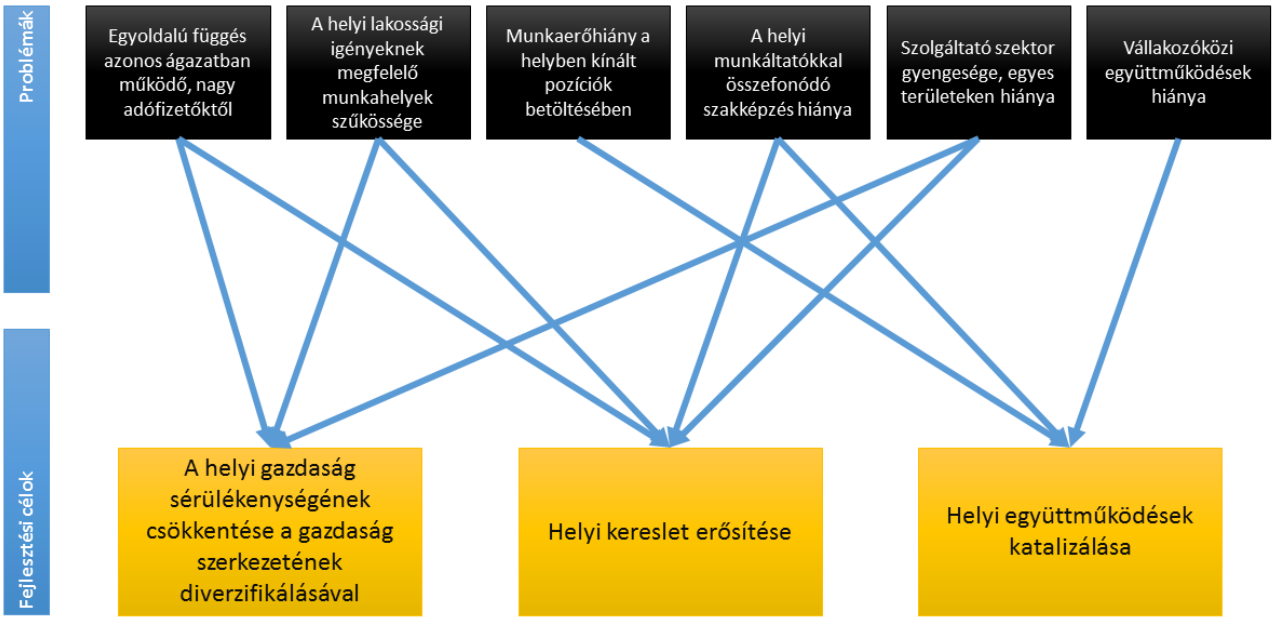

6. ábra: Problémák és célok kapcsolata.

3.1. Problémacsokrok

Dunavarsány helyzete és adottságai alapján hat fő problémacsokorra reflektálva javasolt beavatkozásokat tervezni annak érdekében, hogy a város gazdasága stabilabb és sokrétűbb lehessen; több munkahelyet és az igényeknek jobban megfelelő munkavállalókat kínálhasson. E fő problémacsokrok az alábbiak:

a) Egyoldalú függés azonos ágazatban működő nagy adófizetőktől
b) A helyi lakossági igényeknek megfelelő munkahelyek szűkössége
c) Munkaerőhiány a helyben kínált pozíciók betöltésében
d) A helyi munkáltatókkal összefonódó szakképzés hiánya
e) Szolgáltató szektor gyengesége, egyes területeken hiánya
f) Vállakozóközi együttműködések hiánya

3.2. Célok

A fent megfogalmazott problémák kezelését három fő célban foglaltuk össze:

1. *A helyi gazdaság sérülékenységének csökkentése a gazdaság szerkezetének diverzifikálásával*

(Hiányzó gazdasági ágazatok letelepedésének ösztönzése; gazdasági eszközök, infrastruktúra szükség szerinti biztosítása; koordinációs szerep felvállalása; vállalkozásélénkítő és -segítő szolgáltatások biztosítása.)

2. *Helyi kereslet erősítése*

(Dunavarsányiak vásárlóereje helyben tartásának ösztönzése; Dunavarsányban munkát vállalók, átutazók, módváltók vásárlóerejének jobb elérése; helyi termékek helyben tartásának és fogyasztásának ösztönzése.)

3. *Helyi együttműködések katalizálása*

(Közvetítés gazdasági szereplők között; egyeztetőfórumok és információáramlást biztosító csatornák működése.)

Horizontális célok

Három további szempontot nem a konkrét feltárt problémákra válaszul, és nem is konkrét projektekként megvalósítandó célként, hanem minden egyéb megvalósítás során szem előtt tartandó – horizontális – követelményként javaslunk figyelembe venni:

- *Atipikus foglalkoztatási formák (részmunka, távmunka stb.) támogatása a munkaerőpiacról annak rugalmatlansága miatt kiszorulók számára.*
- *Funkcionális megfelelés az egyes városrészek számára az integrált településfejlesztési stratégiában kijelölt profiloknak.*
- *Helyi munkaerő előnyben részesítése az egyes projektek nyomán létesülő pozíciók betöltése során.*

3.3. Projektjavaslatok

A gazdaságfejlesztési stratégia az integrált településfejlesztési stratégiával (ITS) összhangban készült, ami – egyebek mellett – a projektjavaslatok terén is megmutatkozik. Ugyan az alábbiakban javasolt projektek közül nem mindegyik feleltethető meg közvetlenül az ITS valamely projektjének, bizonyos mértékig mindegyik javaslat tükröződik az utóbbi dokumentumban is. Minden alkalommal hivatkozunk a releváns ITS-kulcsprojektekre, melyek a stratégiában részletesebben is kidolgozásra kerültek. Ahol nem szerepel ilyen hivatkozás, a gazdaságfejlesztési javaslat egyéb projektként, említésszinten jelenik meg az ITS-ben.

Szolgáltatóközpont létesítése és megközelíthetőségének biztosítása

A Dunavarsányban hiányzó vagy nem kielégítő mértékben jelen lévő szolgáltatások, szaküzletek stb. távol maradása sok esetben annak köszönhető, hogy a helyiek vásárlóereje (amely jelentős részben a városon kívül hasznosul) nem elegendő a rentábilis működéshez. Ezen a város vezetése a működési költségek mérséklésének lehetővé tételével tud segíteni – melyre az egyik lehetséges módszer egy önkormányzati (illetve, rendelkezésre álló érdeklődő esetén, magánbefektető bevonásával létesülő és üzemeltetett) szolgáltatóközpont, ahol támogatott helyiségbérlettel juthatnak üzlethelyiséghez a potenciális szolgáltatók.

A projektnek fontos eleme az önkormányzati kontroll biztosítása, ami szakmailag kompetens és dedikált menedzsmentet igényel (egyúttal akár ki is szervezhető): egyfelől a hiányszolgáltatások, -üzletek naprakész azonosítása érdekében, másrészt azért, hogy a szolgáltatóközpont e hiányosságokat legyen képes pótolni. A központ létesítése már önmagában is bír bizonyos katalizátorhatással: a klaszteresen jelen lévő kínálat sokkal nagyobb keresletet generál, mint az egyenként esetleg megjelenő szolgáltatók. Egyúttal azáltal, hogy a Dunavarsányban hiányolt kereskedelmi-szolgáltatási kapacitások egy része egyúttal térségi (de legalábbis mikrotérségi) hiányosságokat is jelent, a szolgáltatóközpont vonzereje a környező településekre is kiterjed.

Ahhoz, hogy Dunavarsány tagolt településszerkezetének egésze, a környező települések (illetve a Dunavarsányban dolgozó ingázók) kereslete is meg tudjon jelenni a szolgáltatóközpontban, célszerű olyan centrális helyszínt választani annak, ami minden irányból jól elérhető és kapcsolódik a létező városközponthoz. E szempontból a vasútállomás környéke a legjobb választás, ahol a vasúti és autóbusz-megállóhelyen kívül parkoló is rendelkezésre áll. Fontos kapcsolódó fejlesztés ugyanakkor a kerékékpáros és közösségi közlekedés összvárosi fejlesztése, annak érdekében, hogy minden eszközzel megfelelően elérhető legyen a szolgáltatóközpont.

A 2016. októberi kérdőíves felmérés eredményei szerint tipikusan keresett üzlet-, illetve szolgáltatótípusnak számít a cipész, a telekommunikációs szaküzlet és a bankfiók – de érkeztek említések méteráru-szaküzletet, kisgépszerelőt, illetve asztalost hiányolva is.

- *Kapcsolódó ITS-kulcsprojektek:*
    - *1.2. Helyi és térségi hiányszolgáltatások letelepedésének ösztönzése*
    - *4.1. Szigethalom autóbusz-állomás és Dunavarsány autóbuszos kapcsolatának javítása*
    - *4.3. Dunavarsány kerékpározhatóságának fejlesztése*

Befektetési kedvezmény

Elsősorban az előző projekttel együtt javasolt beavatkozás adókedvezmény vagy közvetlen fejlesztési támogatás biztosítása azon vállalkozások számára, amelyek a város számára kívánatos tevékenységet képviselnek – értve ezalatt a hiányszolgáltatásokon és -üzleteken felül a turizmusban (mint javasolt gazdaságélénkítési ágazatban) aktív befektetőket is. Adókedvezményt az önkormányzat gyakorlatilag csak az iparűzési és a kommunális adóterhére adhat, ami önmagában nem túlzottan erős motiváló tényező, így a projekt elsősorban más gazdaságélénkítő beavatkozással közösen javasolt. E projektnek is fontos eleme a hiányszolgáltatások, -üzletek naprakész azonosítása, ami szakmailag kompetens, célszerűen a szolgáltatóközpont létesítése kapcsán javasolttal azonos menedzsmentkapacitást igényel. Amennyiben sikerül együttműködést kialakítani valamely KKV-finanszírozást nyújtó intézménnyel (pl. a Pest Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvánnyal), akkor olyan helyi önkormányzati kamattámogatással lehet e kedvezményes forrásokat hozzáférhetővé tenni, amely megfelelő ágazatok, pl. szolgáltatások dunavarsányi letelepítése esetén külön támogatást biztosít egy-egy kisvállalkozásnak.

- Kapcsolódó ITS-kulcsprojekt:
    - *1.2. Helyi és térségi hiányszolgáltatások letelepedésének ösztönzése*

Dedikált önkormányzati gazdaságfejlesztési kapacitások felépítése

Dunavarsány gazdaságának kívánatos diverzifikálása számos különböző vállalkozói csoport megszólításával lehetséges, mely csoportok igen eltérő támogatási szükségletekkel bírnak. E szükségletek egy része nem szorul feltétlenül önkormányzati szerepvállalásra, más részük azonban egyébként nem megvalósuló beruházások, profil- és kapacitásbővítések, vállalkozóvá válások formájában eredményezi a helyi gazdaság fejlődését.

A projekt a kezdő vállalkozók számára jelenthet stratégiai, ügyintézési tanácsadást, kisebb átmeneti hitelek biztosítását; tetszőleges méretű vállalkozások számára pályázati tanácsadást; nagyobb vállalkozások részére akár közös lobbitevékenységet is.

A kapacitás felépítése elsősorban humán erőforrást jelent: vállalkozásfejlesztéssel és -tanácsadással foglalkozó szakértő foglalkoztatását (akár önkormányzati alkalmazás, akár megbízás formájában). Dunavarsány méreteiből fakadóan külön irodára, ügyfélfogadó helyszínre nincs szükség, a tanácsadás és kooperáció bármely alkalmas önkormányzati irodában folyhat. Szükséges azonban a támogatási kapacitás létének folyamatos, intenzív kommunikálása a célcsoport részére. A működő vállalkozások felé is javasolt a proaktív kommunikáció, elsősorban aktuális pályázati, kooperációs stb. lehetőségeket illetően.

A helyi vállalkozások által igénybe vetteken felül megmaradó kapacitások terhére lehetséges a szolgáltatás hirdetése a környék más településeinek vállalkozói felé is, legalábbis azokon a településeken, ahol helyben nem áll rendelkezésre hasonlóan felhasználható szaktudás. Ez részben hozzájárulhat friss vállalkozói kapacitások Dunavarsányba vonzásához, részben erősítheti a város alközponti szerepkörét, ezzel gazdasági súlyát is.

Szakképzési együttműködés katalizálása

Mint Magyarország számos részén, úgy Budapest déli agglomerációjában is problémát jelent, hogy a munkaerőhiány a gazdasági növekedés egyik első számú akadálya. Dunavarsányban szinte minden nagyobb üzem létszámhiánnyal küzd, elsősorban szak- és betanított munkások terén, úgy, hogy az alkalmazásban állók jelentős részét is távolabbról, gyakran 100-150 kilométerről szállítják naponta munkába.

E probléma országosan is megoldatlan, így helyi szinten csak minimális mértékben kezelhető. Részben hozzájárulhat azonban ahhoz, hogy megfelelően képzett szakemberekhez jussanak a helyi üzemek, ha az ilyen irányú ambíciókkal rendelkező fiataloknak helyi életpályamodellt tud kínálni a képzés és a foglalkoztatás láncolata. Ebben egy dunavarsányi vagy környékbeli középiskolás úgy kezdheti el a tanulmányait, hogy tudhatja: piacképes szakmát szerez, amivel közvetlenül és helyben (!) biztosított a hosszú távú foglalkozatása is. Ez okból javasolt, hogy Dunavarsány önkormányzata vállaljon közvetítői szerepet a potenciális foglalkoztatók és a potenciális képzőintézmények (illetve azok potenciális fenntartói-üzemeltetői) között.

A javaslat célja, hogy a közvetítő tevékenység eredményeként – legkedvezőbb forgatókönyvként – középiskola nyíljon Dunavarsányban, amely a város releváns üzemeivel kötött duális képzési megállapodás nyomán helyben képes szakmai gyakorlatot is biztosítani. Alternatív lehetőség más, létező környékbeli oktatási intézmény bevonása hasonló együttműködésbe, bár ez a lehetőség megfosztja Dunavarsányt az iskola járulékos előnyeitől: a városiasabb településkép lehetőségétől és a nagyobb forgalom jelentette magasabb helyi vásárlóerőtől.

A város részéről szükséges, hogy az egyeztetések időtartamára felelős menedzser képviselje az önkormányzati érdekeket, proaktívan keresse az együttműködési lehetőségeket és a potenciálisan érdekelt ipari, képzési és iskolafenntartó szereplőket. E menedzsmentkapacitás akár a munkásszállás/kollégium létesítésére irányuló projektért is felelős lehet, hiszen a két fejlesztésnek van kapcsolódási felülete.

- *Kapcsolódó ITS-kulcsprojekt:*
    - *3.6. Önkormányzati közvetítő munka duális szakképzési együttműködések elindításában*

Munkásszállás/kollégium létesítése

Az előző projektjavaslattal szorosan összefüggő lehetőség ideiglenes szállások biztosítása a tanulmányi vagy munkavállalási célból átmenetileg Dunavarsányban tartózkodók számára. A helyi üzemeket is sújtó munkaerőhiány miatt sokan ingáznak egyénileg és szervezetten nagyobb távolságokról Dunavarsányba, ami több szempontból sem szerencsés állapot: egyszerre jelentős időkiesés és tetemes költség. Ezen állapot feloldása kapcsán több munkaadó részéről is felmerült saját munkásszállás építése, ami a gazdaságfejlesztési stratégián kívül álló okokból – elsősorban a szegregáció veszélye miatt – nem javasolt. A lakott területeken kívül, az ipari üzemeknél megépült munkásszállások ugyanakkor a város gazdasága szempontjából sem ideálisak: az ott tartózkodó alkalmazottak el vannak zárva a városi szolgáltatásoktól, így kevésbé reális, hogy fogyasztásuk a helyi vállalkozásokat gazdagítsa (mintsem egy környékbeli, szervezetten célszerűbben megközelíthető bevásárlóközpontot).

A fentiek okán javasolt, hogy a város működjön együtt az érdekelt munkaadókkal abban, hogy a szükséges munkásszállás-kapacitások a városon belül épüljenek meg – akár egy helyszínen, akár többön. Ezt Dunavarsány akár telkek biztosításával, akár csupán a szükséges egyeztetésekben, illetve a forrásszerzésben vállalt közvetítői szereppel ösztönözheti (illetve a külterületi munkásszállások létesítéséhez szükséges engedélyek visszatartásával érvényesítheti szándékát).

Amennyiben koncentrált formában kerül sor munkásszállások létesítésére, és reálissá válik középiskola nyitása is Dunavarsányban, érdemes megfontolni a kapacitások kollégiumi célú hasznosításának lehetőségét is. Bár tanulóból bizonyára jelentősen kevesebb érkezne nagyobb távolságról Dunavarsányba, mint ahányan távolsági ingázókként tennék, a lehetőséget mindenképp érdemes megvizsgálni.

A város részéről érdemes – a szükséges időtartamra – e célra felelős menedzsert alkalmazni, aki közvetítői szerepben képviseli az önkormányzati érdekeket az egyeztetések során. E menedzsmentkapacitás akár a szakképzési együttműködések katalizálásáért is felelős lehet, hiszen a két projektnek van kapcsolódási felülete.

- *Kapcsolódó ITS-kulcsprojekt:*
    - *6.4. Önkormányzati szervező munka településszerkezetbe illő munkásszállás-kapacitások létrehozásában*

Turisztikai kínálat bővítése

Bár külön ágazati koncepció foglalkozik Dunavarsány turizmusának fejlesztésével, a város gazdasága szempontjából is kifejezetten releváns kérdésről van szó – hiszen a bányatavak és a Ráckevei-Duna-ág, az EuroVelo 6-útvonal, illetve a térség egyéb vonzerői révén a város észrevehető kihasználatlan turisztikai potenciállal bír. E potenciál jobb kiaknázása vállalkozásokat és munkahelyeket teremthet, alapvetően hozzájárulva Dunavarsány gazdasági szerkezetének sokszínűbbé tételéhez.

E projektjavaslat részét képezik önkormányzati kompetenciájú fejlesztések (látványosságként működő programok, rendezvények szervezése, a Duna-part minél teljesebb körű kinyitása, sólyapálya építése), illetve változatos kooperációs lehetőségek is. Utóbbiak részeként javasolt a Kis-Duna Mente TDM-szervezettel való intenzív együttműködés, valamint a Dunavarsányi Olimpiai Központ rekreációs kapacitásainak bevonása a város turisztikai kínálatába. Utóbbi jelentőségét külön kiemeli, hogy Dunavarsányban itt kínálkozik a legkedvezőbb lehetőség az evezős és kajak-kenus turizmus intenzívebb kihasználására.

Fontos városi szerepvállalást jelent a turisztikai profilú kommunikáció: intenzív városmarketing; brosúrák, kiadványok és online jelenlét biztosítása, lehetőség szerint professzionális szervezésben és kivitelezésben. Ehhez kapcsolódó feladat a gyalogos, kerékpáros, lovas és vízi túraútvonalak kialakítása, azok jelzése, tájékoztató és ismeretterjesztő táblák, segédletek elhelyezése. E túraútvonalak célszerűen túlmutatnak a város határain, így tervezésük, kivitelezésük és működtetésük térségi, akár a TDM-szervezet keretein belülre is vonható feladat, ekképp feltételezi a szomszédos településekkel való intenzív kapcsolattartást. A hálózatos túraútvonal-fejlesztések mentén pihenőhelyek, szabadidős helyszínek városszerte kialakíthatóak.

Létező erőssége Dunavarsánynak a horgászturizmus, így az e területen rendelkezésre álló lehetőségek – a fent említett városmarketing-feladatokkal koherens – hirdetése, népszerűsítése is kiemelt feladat. Javasolt az egyelőre hasznosítás alatt nem álló, illetve nem rekultivált bányatavak esetében a horgászfunkció (vagy befektetői érdeklődés esetén egyéb rekreációs funkció) kialakítása.

A megvalósítás terén a létező városi (anyagi és kapcsolati) erőforrások használata, illetve a marketing terén célszerűen külső partner megbízása javasolt.

- *Kapcsolódó ITS-kulcsprojektek:*
    - *D1. Tematikus játszótér*
    - *E1. Duna-parti sétányon közkert és vendéglátóegységek létesítése*
    - *E2. Duna-parti sétány bővítése déli irányban*
    - *F1. Turisztikai attrakciófejlesztés a bányatavakon*
    - *F2. Határozat a bányatavak környékének beépítésre nem kijelölt területként való megtartásáról*
    - *1.1. Domariba-sziget ökoturisztikai fejlesztése*
    - *4.3. Dunavarsány kerékpározhatóságának fejlesztése*
    - *5.2. Városmarketing*
    - *6.3. Egykori bányaterületek rehabilitációja*

Információáramlás javítása a városi gazdasági kapacitásokról

Főként Dunavarsány agglomerációs pozíciójából fakadhat, hogy nem jellemző a helyben működő vállalkozások megjelenése a város kereskedelmében. Míg az országos jelentőségű gépipari beszállítóknál természetes, hogy nem a dunavarsányi piac ellátása a céljuk, addig a helyi szolgáltatók, őstermelők részéről már kevésbé szükségszerű, hogy csak esetlegesen értékesítsék termékeiket, terményeiket, szolgáltatásaikat Dunavarsányban. Bizonyára nem kizárólagos okként, de bizonyos mértékig akadálya a városon belüli gazdasági kapcsolatok terjedésének az információhiány – melynek feloldásában az önkormányzat jelentős szerepet vállalhat.

Erre lehetséges eszköz egy naprakész online adatbázis létrehozása és vezetése a helyi vállalkozásokról, azok tevékenységi köréről, profiljáról és elérhetőségeiről, a lehető leginkább felhasználó-orientált módon, úgy, hogy bármilyen kívánt terméktől vagy szolgáltatásról rövid úton eldönthető legyen, van-e, aki helyben kínálja azt. E felület megtervezését javasolt profi kivitelezőre bízni. Fontos, hogy a felület létrejöttét tartós és átgondolt tudatformáló kampány is kísérje, erősítve annak üzenetét, hogy a vásárlóerő helyben tartása a város közös érdeke, ami a fenntarthatósági szempontokon felül a település általános fejlődését és jólétét is szolgálja.

A hobbi- és őstermelők esetében a helyi értékesítés legcélszerűbb eszköze a termelői piac, melynek intézményét kifejezetten javasolt bevezetni.

- *Kapcsolódó ITS-kulcsprojektek:*
    - *5.1. Termelői piac létesítése*

Helyi termelők, szolgáltatók előnyben részesítése önkormányzati beszerzésekben

Elsősorban szimbolikus, mintsem direkt gazdaságfejlesztési projekt az önkormányzati fenntartású intézményeknél azon beszerzések esetén, melyekben a kapcsolódó jogszabályok arra lehetőséget teremtenek, dunavarsányi beszállítók előnyben részesítése. Lévén szimbolikus projekt, igen fontos e beszerzések megfelelő dokumentálása és kommunikációja a helyi nyilvánosságban.

4. NYILVÁNOSSÁG ÉS KOMMUNIKÁCIÓ

Javasolt a stratégia elfogadását és annak tartalmát, illetve aktuális előrehaladását az alábbi, 2016 őszén ismert csatornákon terjeszteni, illetve az aktualitásokat a későbbiekben esetlegesen elinduló új, megfelelő eléréssel bíró médiumokon is hirdetni.

Javasolt csatornák:

- Dunavarsányi Napló
- Lakihegy Rádió
- dunavarsany.hu
- facebook.com/dunavarsanyhivatalos
- aktualitások kapcsán plakátok, önkormányzati hirdetőtáblák

(Az egyes javasolt projektek leírása tartalmazza az adott projektben a nyilvánosság felé való kommunikáció relevanciáját, kívánt tartalmát.)

5. KOCKÁZATELEMZÉS

A gazdaságfejlesztési stratégia kapcsán felmerülő kockázatok összegyűjtésére az 0. fejezetben már sor került – a SWOT-analízisben szereplő gyengeségek és veszélyek révén –, így az alábbiakban az ott leírtak lehetséges kezelését írjuk le.

- *Intézményfenntartói szerep csökkenése:* szoros kooperáció az adott új intézményfenntartóval (például a KLIK tankerületével), proaktív és támogató fellépés a feladatellátásban való közreműködés érdekében.
- *Gazdaságszervezői, -fejlesztői rutin hiánya:* a kezdeti projektek erejéig javasolt külső menedzsmentkapacitások bevonása, ami a későbbiekben akár saját, időközben a szükséges szaktudást elsajátított erőforrásokkal is felváltható. (A kockázat csökkentésére javasolt első lépésként a „Dedikált önkormányzati gazdaságfejlesztési kapacitások felépítése” projekt elindítása.)

Nincs hatása az önkormányzatnak az alábbi kockázatok kezelésére, így csupán azok szem előtt tartása javasolható:

- *Uniós források hiánya*
- *Az adórendszer jelentős átalakulása*
- *Budapest szívóhatása*
- *A Budapest–Belgrád vasútvonal nem körültekintő fejlesztése*